

Handlingsplan og strategier for naturmangfold

Handlingsplanen legger vekt på våtmark og vannmiljø. Dette er natur som er under press i Nordreisa kommune.

Innhold

Strategier for å hindre naturtap	2
Tiltakshierarkiet	2
Adaptiv forvaltning	4
Restaureringstiltak i vassdrag og våtmark	5
Mer naturvennlig sentrum	8
Overhøsting	8
Fremmede arter	9
Kartlegging.....	9
Klimatilpasning	10
Reindrift	10
Sjø	11

Strategier for å hindre naturtap

Skal Nordreisa kommune lykkes i å ivareta naturmangfoldet for fremtidige generasjoner, er det behov for tydelige strategier for hvilke hensyn som skal tas i kommunens arealforvaltning. Gjeldende lover og forskrifter må følges, slik at lovbrudd ikke fører til forringet natur.

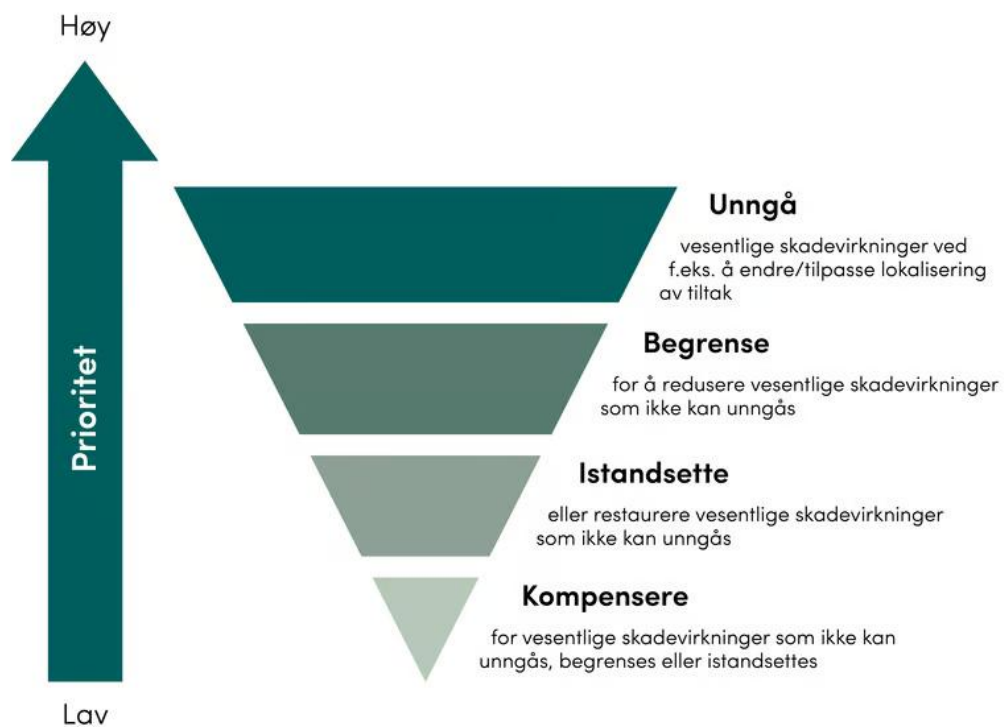
Prinsippene i naturmangfoldloven skal vurderes etter §§ 8-12 i saker som omhandler naturmangfold. Det er viktig å ha et godt kunnskapsgrunnlag, om man skal kunne gjøre en skikkelig vurdering etter naturmangfoldloven. Er ikke kunnskapsgrunnlaget tilstrekkelig skal føre-var-prinsippet benyttes jf. Naturmangfoldloven § 9. Mangel på kunnskap skal ikke brukes for å rettferdiggjøre gjennomførelse av tiltak.

Tiltakshierarkiet

Tiltakshierarkiet er sentralt i arbeidet for å ivareta naturverdiene for fremtidige generasjoner:

- Å unngå skadevirkninger er det mest effektive tiltaket for å ivareta klima og miljø. Dette tiltaket har høyest prioritet (**figur 1**).
- Dersom dette ikke er mulig, skal det vurderes tiltak for å begrense skade.
- Om det ikke er mulig å unngå eller begrense negative virkninger, skal tiltak gjennomføres for å istandsette eller restaurere.
- Dersom prosjektet fortsatt fører til store negative virkninger, skal det vurderes tiltak for å kompensere for negative virkninger.

Arealplaner bør beskrive hvordan trinnene i tiltakshierarkiet er vurdert.

Figur 1: Tiltakshierarkiet

Handlingsplan for naturmangfold i Nordreisa kommune

Prioritering av tiltak bør gjøres desember hvert år. Handlingsplanen bør også gjennomgås innen 2030. Tiltak som ikke er kommunens ansvar spilles inn til aktuell instans.

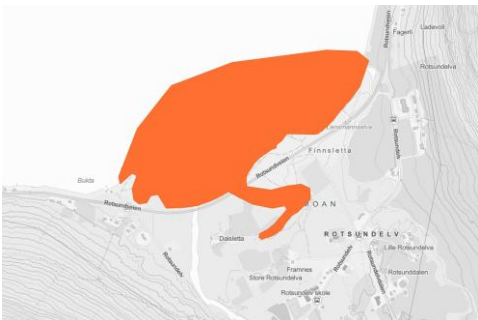
Adaptiv forvaltning

Tiltak	Beskrivelse
Restaureringstiltak gjennomført vassdrag 2025 skal følges opp for å dokumentere effekt.	• Rungadalsvassdraget ○ El-fiske for å undersøke om fisk har tatt i bruk de nye områdene som ble gjort tilgjengelig 2025.
	• Jernelva ○ Undersøke om ungfisktetthetene har endret seg, og om ungfisk har tatt i bruk nye habitater. ○ Treplanting og steinutsetting i småbekker i undervisningsformål for barn og unge. ○ Visuell inspeksjon etter vårflommen
	• Storelva i Bakkeby ○ El-fiske for å
	• Moskoelva ○ El-fiske ○ Visuell inspeksjon etter vårflommen
	• Gjennomførte tiltak bør følges opp, for å dokumentere effekt av tiltak. Kanskje vil tiltak trenge justeringer.

Restaureringstiltak i vassdrag og våtmark

Habitatstiltak i Joselva 	• NVE har liggende planer om habitattiltak i Joselva. • Dersom kommunen får dokumentert økologisk tilstand kan det bli aktuelt for NVE å gjennomføre tiltak i Joselva.
Reisaureringstiltak i Kildalselva 	• Kommunen skal sammen med Kildal og Krakenes Grende og turlag jobbe for å få gjennomført restaureringsplanen til Kildalselva. • Tiltak for å forbedre vandringsforhold i Baessejohka skal også undersøkes.
Konnektivitetstiltak i Leirvågrelva	• Kommunen skal sammen med Statens Vegvesen og lokale lag jobbe for å få fisken tilbake i Leirvågrelva. ○ Fisken forsvant sannsynligvis fra elva

	på grunn av den kommunale Spåkenesveien. ○ E6 utgjør også et problem for fisken, som tidligere fantes i elva. ○ Det bør også vurderes utsetting av ungfisk av sjørøye for å få fortgang på rekoloniseringen av elva. Dette kan også gi sjørøye at konkurransefortrinn i forhold til sjørreten under rekoloniseringen. ○ Reinrosa 4h er en lokal samarbeidspartner i prosjektet.
Fylkeskommunale vandringsbarrierer	• Samarbeide med Troms Fylkeskommunen for å skape bedre forhold for fiskevandring på fylkeskommunal veg. • Aktuelle elver er: ➔ Brustadelva på Ravelseidet ➔ Asagentaelva, Indre Storvik ➔ Gallelva, nord på Storvikhalvøya ➔ Jakobelva, øst på Storvikhalvøya ➔ Baessejohka, sideelv i Reisavassdraget
Bekk som renner ut til Pollen i Reisautløpet naturreservat.	• Montere fleksiterskler i kommunal kulvert for å forbedre konektivitet. • Fiskevandring var mulig mellom 2022 og 2025 etter ny kulvert ble montert i 2022. Bunnssubstratet i kulvert har senere blitt skyllet ut. Fiskevandring er nå ikke lengre mulig.
Restaureringstiltak i Rotsundelva	• Elvelaget til Rotsundelva har vist interesse for å restaureringstiltak. • Det er planlagt befaring med NVE sommer 2026

	• Kommunen kan stille med veiledning og være behjelpelige i forhold til søknader. • Gjenåpning av avstengt sideløp, terskler i kulverter og utsetting av stor stein virker som aktuelle tiltak i elva.
Fiskevandring E6	• Fortsette samarbeid med Statens Vegvesen for å få frem fisken. • Aktuelle vassdrag er: • Bekkene i Leirbukta (Leirbukta bekkefelt) • Bekk ved Sandbakken er bratt, og Vegvesenet må sannsynligvis ordne en fisketrapp i kombinasjon med fiskevennlig kulvert for å få fisken forbi E6. • Dersom tiltak gjøres på E6 må kommunen gjøre tiltak lengre opp i elva.
Konnektivitet i Rotsundelvas delta 	• Deltaet er i dag delt i to av E6 • Nordreisa kommune bør gå i dialog med Statens Vegvesen, for å se om det på lengre sikt er mulig å få til en undergang som er egnet for fisk og vilt.
Konnektivitet for Andedammen ved Betesda 	• Dammen er i dag helt avsnørt fra resten av omgivelsene. • Ved videre utvikling av området skal det legges til rette med undergang som er egnet for vilt og fisk i begge ender.
Valbukta i Straumfjord Øst	• E6 har ødelagt flere våtmarksområder, samtidig som mange områder har blitt

	halt avsnørt fra resten av fjorden. • Kommunen bør komme i dialog med Statens Vegvesen, for å se om det på lengre sikt er mulig å få til en undergang som er egnet for fisk og vilt. • Flere av bekkene som renner ut i bukta er også interessante for sjøørret og sjørøye.
Forbedre forhold for fiskevandring under Saga skistadion	• Fiskepassasje under traseen

Mer naturvennlig sentrum

Blomsterenger i sentrum ved bruk av frø fra stedegne planter	• Kommunen skal opprette blomsterenger i sentrum. • Planlegges vinter-vår 2026, og testes ut sommer 2026 • Prosjektet utvides til 2027, dersom det blir en suksess
Ivareta gamle trær og død ved	• Utsetting av død ved for struktur, habitat og dekorasjon. • Ivareta gamle trær som bør ivaretas.
Pollinatorvennlige trær	• Plante trær som er godt egnet for pollinatorer i sentrumsområder. • Epletrær tilpasset Nord-Norge kan være godt egnet.

Overhøsting

Skilting og informasjon	• Det bør komme på plass god informasjon om fiskeforbudssoner i sjøen, slik at man unngår ulovlig fiske. • Dette kan også gjelde små sjøørretbekker.
---------------------------------------	---

Oppsyn er viktig i elva, også når elva er stengt for fiske.	• Risikoen for tyvfiske kan være større når elva er stengt for laksefiske. • Færre ferdes langs elva, og det er mindre sjans for å bli tatt for ulovlig fiske. • Det er mindre selvjustis mellom fiskere når det ikke er åpnet for fiske.
--	---

Fremmede arter

Bekjempe mink i Reisadalen	• Nordreisa kommune er positive til å bli en foregangskommune for bekjempelse av amerikansk villmink på fastlandet. • Reisadalen er godt egnet, da minkens innvandringsmuligheter er begrenset til nord og sør i dalen. • I Skottland er lignende prosjekter utført med suksess.
Kartlegging av fremmede arter i Kommunen	• Fokus på randssoner til særlig viktige naturområder.
Pukkellaks	• Kunnskapsgrunnlaget om effekten av pukkellaks må økes. • Pukkellaksen bør bekjempes i et lys av adaptiv forvaltning, der positive og negative effekter av tiltak må veies mot hverandre.
Gyrodactylus salaris	• Informasjon om desinfeksjon av utstyr som skal i laksevassdrag. • Legge til rette for desinfeksjon av utstyr som skal brukes i elva.
Bekjempe fremmede planter med svært høy risiko.	• Lupiner i områder som grenser til Reisautløpet

Kartlegging

Kartlegge sidevassdrag til i Reisavassdraget	• Jobbe sammen med Reisa elvelag, og Reisa Villakssenter for å kartlegge sidevassdrag til
---	---

	Reisaelva, og hvilken anadrom fisk de har.
Kartlegge vandringsbarrierer og vandringshinder i Reisavassdraget	• Jobbe med Reisa elvelag og Reisa Villakssenter for å kartlegge vandringsbarrierer og vandringshinder i Reisavassdraget.
Kartlegge hvordan laks påvirkes av forstyrrelser fra elvebåt.	• Er det forsvarlig å tillate bruk av vannjetaggregat på elvebåt for å legge til rette for kjøring på ?
Kartlegge truet natur i Nordreisa kommune	• Jobbe for å forbedre kunnskapsgrunnlaget om truet natur i Nordreisa. • Spesielt sjøbunnen er dårlig kartlagt. Nordreisa kommune har sannsynligvis korallrev, som ble en utvalgt naturtype 25. august 2025.

Klimatilpasning

Kartlegge våtmark som bør settes i stand? Myrer demper flom og er et stort karbonlager. De har ofte et rikt naturmangfold. Moltemyrer er av stor verdi for lokalbefolkningen som matauk og beredskap. Våtmark tilknyttet sjø har rikt naturmangfold, og er viktig for sjøfugl. Flomskog har rikt naturmangfold, og er viktig for flomdemping og fisk.	• Har Nordreisa kommune myrer som kan restaureres? • Har Nordreisa kommune våtmark tilknyttet sjø som kan restaureres. Kan det gjøres konnektivitetstiltak? • Har Nordreisa kommune flomskogsområder som kan restaureres?
---	---

Reindrift

Bærekraftig turisme og friluftsliv	• Jobbe med reindriften for å hindre negativ påvirkning av turisme og friluftsliv
Samisk naturgrunnlag	• Samarbeide med reindriften for å sikre det samiske naturgrunnlaget for fremtidens reindriftnæring.

Sjø

Kunnskapsgrunnlaget	• Et bedre kunnskapsgrunnlag om sjøen og havbunnen vil bli viktig i fremtiden.
----------------------------	--

Skog

Bevare gammelskog	• Gammel barskog over 150 år er mangelvare i Nordreisa. • Gammel barskog har store naturverdier og bør besvares for fremtiden. • Gammelskogen gir store naturopplevelser. • Arter som for eksempel storfugl er knyttet til gammelskogen.
Bevare kantskog	• Kantskog langs bekker, elver, vann vann og våtmark er utrolig viktig for mange arter. • Ofte kommer over 50 % av næringen til ungfisken i elva fra nettopp kantskogen. • Kantskogen regulerer temperatur i mindre bekker. • Kantskogen har enormt høy tetthet av fugl.
Hogst i hekketiden	• Hogst i hekketiden fra 5. mai til 15. juli bør unngås. • Norsk PEFC Skogstandard har spesielle hensynskrav i forhold til hogst i hekkeperioden. ○ «I hekketiden (normalt perioden mai, juni og juli) skal skogsdrift i skog av spesiell betydning for fuglelivet unngås, såfremt det ikke er nødvendig for å komme til bakenforliggende skog.»

Innspill til kommuneplanens arealdel

- Bestemmelser om byggeforbud i en sone langs vassdrag, jf. pbl § 1-8
- Det bør innføres forbud mot bekkelukking.